

גירסאות, והגה"ק מנייטרא זצוק"ל כאשר שמע זאת התרעם על כך ואמר שלא יתכן שאמר דבר כזה). ומסופר על החתם סופר מימי חורפו, שבימים שבין יום הכיפורים לסוכות היה מחבר שירים עם תיבות על גודל קדושת הימים, וזאת כי מיד לאחר יום הכיפורים שזוכים למחילת עוונות היה שרוי בדביקות גדולה עד שלא היה יכול לעסוק בתורה כרצונו, ולכן הסתגר וחיבר ניגונים.

שירת המלאכים

דבר פלא מובא בספר "מנות הלוי"⁸ בסיבת הדבר שכאשר התינוק בוכה אפשר להרגיע אותו על ידי שיר, לפי שנשמעתם אך עתה ירדה מעולם העליון ושם שמעו את שירת המלאכים ולכן זה מרגיע אותם. ונראה שגם לפני שחוזרים לעולם העליון יש משיכה לנגינה...

שירת המלאכים מוזכרת בתפילת יוצר אור, וכך מצינו בדברי חז"ל 'שביקשו מלאכי השרת לומר שירה', וכן מצינו עוד שאמר המלאך ליעקב אבינו לאחר שנאבק עמו וירא כי לא יכול לו וגו' ויאמר שלחני כי עלה השחר (בראשית לב, כז), ופרש"י, וצריך אני לומר שירה ביום, ובת"י שמיום שנברא העולם עדיין לא הגיע זמנו לומר שירה עד רגע זה עיי"ש, וכתבו בספה"ק שהפייטנים עלו למרום ושמעו שירת המלאכים וחזרו וסדרו את הדברים בפיוטים⁹, וכן ידוע רבות מצדיקים אשר עלו לעולמות העליונים ושמעו שם את השירה הנפלאה, ובחזרתם השמיעו מניגונים אלו לפני הציבור. כן כידוע על הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע, כפי שמביא בייטב פנים ש"היה פותח פיו הק' והיו יוצאים מפיו נעימות וזמירות אשר לא שמעם און מעולם".

גם הניגון המקובל אצלנו על ישמחו במלכותך, מקורו מהרה"ק משינאווא זי"ע ששמע זאת ממלאכים בשמים. והסיפור הוא ששבת אחת לאחר קריאת התורה יצא הרה"ק משינאווא לחדרו לפוש מעט, וכשחזר לבית המדרש אחר זמן מה ניגש לפני התיבה

רחוקה להלאגער וגידלום לטכסיסי מלחמה, והיו שם הרבה ילדים כבר שית וכבר שבע מעיר אחת שלמדו בביתם בחדר אחד והעמידום שם בדרך בתוך בית ושדה אשר עשו למצודה.

והנערים האלו היו בעלי שכל והתחילו לשוח צערם זל"ז איך גדלה צרתם כי מוליכים אותם לעשותן כגוים גמורים ולהעבירם מאמונתם בע"כ וכשיהיו גדולים להיותם ראויים לשיר צבא (כאשר עשו כן באמת) ואם יתחכמו לומר כי חולים המה, אזי יניחום שם או יתנו להם סם המות כנודע, וגם זכרו צער אבותיהם אשר בוכים אחריהם, ואמרו זל"ז הלא בביתנו אם יש צרה ל"ע אומרים תהלים ברבים כדי להנצל מהצרה ולהוושע, ואין לך צרה גדולה ומרה יותר מזה, וא"כ גם אנחנו נאמר כעת תהלים, אך מה נעשה ואין לנו שום סידור או תהילים לומר ממנו ובע"פ לא זכרו כלל, ונמנו וגמרו לומר עכ"פ תנועת הניגון של תהלים אשר זאת זכרו, והתחילו כולם לומר הניגון הלז ותעל צעקתם השמימה ונתהווה מזה ישועה ששלחום לביתם שנעשה התעוררות מזה בשמי מרום.

שליש מתורתו לאדם שילמדו נגינה...

עם זאת מובן כי עיקר המטרה בכוח הנגינה היא לצורך גבוה, לקיים את מצות הכתוב: עבדו את ה' בשמחה! אשר הוא זה אשר גורם שמחה ונחת רוח כלפי מעלה. הנגינה משמשת עד למאוד בתפילה ודביקות כלפי שמיא. כאשר יעיין האדם בפסוקי התהלים המלאים וגדושים בפסוקי הודיה על ידי זמרה דייקא, כמו 'שירו לה' שיר חדש', 'אזמרה לאלוקי בעודי', 'כי טוב זמרה', 'ננו צדיקים', ועוד הרבה לעשרות, והענין בזה כי הנגינה היא נובעת מעומק הלב ומנבכי הנפש, ועל כן היא מעורר ביותר את דביקות האדם בבוראו ית"ש, ובכוחו גם לעורר הנפש עד למאוד.

עד היכן הדברים מגיעים נוכל ללמוד ממה ששגור בפי העולם שהחת"ס אמר שהיה מוכן למסור שלישי מתורתו לאדם שילמדו נגינה... (אמנם בעובדא זו ישנם כמה

8 עה"פ והשתיה כדת

9 ראש השנה לב, ב

10 ועיין באלהיו רבא סימן קי"ב ובתשובה מאהבה ח"א סימן א' ס"ק ה' מבעל שבה"ל עיי"ש